

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har den 2. februar 2009 truffet vedtak i

- Sak nr:** 72/08 (arkivnr: 200800731-6)
- Saken gjelder:** Klage fra A på lagmann B, lagdommer C og ekstraordinær lagdommer D ved X lagmannsrett
- Utvalgsmedlemmer:** Eva Nygaard Ottesen (leder)
Berit Svensli Solseth
Halvor Kjølstad
Frode Sulland
Wenche Frogn Sellæg
- Offentlighet:** Vedtaket er offentlig, jf. offentlighetsloven § 2.
- Vedtak:** Klagen avvises

Innledning:

A har ved brev mottatt 19. oktober 2008 inngitt klage på lagmann B, lagdommer C og ekstraordinær lagdommer D ved X lagmannsrett. Ved brev av 28. oktober 2008 orienterte Tilsynsutvalgets sekretariat A om de frister som gjelder for Tilsynsutvalgets klagebehandling, og ba A om å tidfeste de påklagede forhold. A ble i samme brev orientert om begrensningene i Tilsynsutvalgets kompetanse hva gjelder klager relatert til misnøye med rettsavgjørelser. A besvarte sekretariatets henvendelse i brev av 2. november 2008. De innklagede dommere og førstelagmann ved X lagmannsrett er orientert om klagen.

Saksfremstilling:

Klagen har sitt utspring i rettstvist vedrørende forkjøpsrett til landbrukseiendom. Som leder av det lokale Bonde- og småbrukerlaget var A vitne i saken. Lagmann B, lagdommer C og ekstraordinær lagdommer D var behandlende dommere.

Ankeforhandlingene ble avholdt 24. og 25. juni 2008. Dom ble avsagt 9. juli 2008.

Av klagen til Tilsynsutvalget fremgår det at A ikke kjenner seg igjen i dommens gjengivelse av den vitneforklaring hun ga under ankeforhandlingene. Dommerne har ikke oppfattet hennes forklaring korrekt, og de uttalelser hun er tillagt i dommen er ikke i samsvar med hva som faktisk ble sagt. Den feilaktige gjengivelsen er skadelig for det lokale Bonde- og småbrukerlaget, for henne personlig og for hennes ettermæle som leder.

Dommen bærer videre preg av at dommerne ikke har satt seg godt nok inn i saken og de bakenforliggende forhold. Som dommer er man forpliktet til å innhente alle opplysninger av sentral betydning for en sak. På dette feltet er det et tilgjengelig informasjonsmateriale som dommerne burde ha satt seg inn i. Dersom de hadde bedre oversikt over forholdene, ville de ha unngått å referere henne feil.

A viser endelig til at hun ble avbrutt flere ganger under sin forklaring. Hun fikk en følelse av at dommerne forsøkte å legge ord og betydninger i hennes munn, og de mange avbrytelsene bidro også til å skape de misforståelsene som kom til uttrykk i dommen.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for behandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf. domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstoloven § 236 første ledd. Dette krever med andre ord at dommeren kan bebreides.

Imidlertid gjelder det visse lovbestemte unntak fra denne myndigheten. En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan "vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig". Det betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag

for anke eller gjenåpning, kan Tilsynsutvalget ikke vurdere dette. Det er uten betydning om ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Den del av klagen som refererer seg til innholdet i dommen, herunder mangler ved bevisvurderingen og angivelige misforståelser omkring hennes vitneutsagn og de faktiske forhold som ligger til grunn for den angjeldende dom, gjelder i sin helhet forhold som kunne vært gjort til gjenstand for ankeprøving. Det er i denne sammenheng uten betydning hvorvidt A rent faktisk hadde mulighet til å anke dommen. Avgjørende for Tilsynsutvalgets kompetanse er hvorvidt de påklagede forhold etter sin art kunne vært gjort til gjenstand for ankeprøving. Tilsynsutvalget har etter dette ikke myndighet til å vurdere de angjeldende forhold, og denne del av klagen avvises under henvisning til domstoloven § 236 fjerde ledd.

Det følger videre av domstoloven § 237 fjerde ledd at ”Dommeren må klages inn for Tilsynsutvalget innen tre måneder etter at forholdet som er grunnlag for klagen fant sted, eller etter at klageren ble kjent med eller burde vært kjent med dette forholdet”. Imidlertid gir samme bestemmelse anledning for utvalget til å ta en disiplinærsak opp til behandling etter klage eller av eget tiltak, forutsatt at det ikke er gått mer enn ett år siden forholdet fant sted. Loven er formulert slik at dette er en adgang utvalget har, etter vurdering på fritt grunnlag. Klager kan ikke påberope seg noen rett til behandling av klagen etter denne bestemmelsen. I forarbeidene til bestemmelsen (Ot.prp. nr 44 (2000-2001)) uttaler departementet (s. 179) om dette spørsmål at utvalget bl.a. kan ”vektlegge om klager hadde rimelig grunn til å oversitte fristen”. Videre legger departementet til grunn som en forutsetning for å ta en forsinket klage til realitetsbehandling, ”at klagen er fremsatt så snart det forhold som umuliggjorde eller sterkt vanskeliggjorde klagen er opphørt”.

Den del av klagen som refererer seg til selve ankeforhandlingen og de avbrytelser som skal ha funnet sted under As vitneforklaring ble mottatt i underkant av fire måneder etter at forholdet fant sted. Klagefristen er derfor utløpt. Det må en særskilt begrunnelse til for at Tilsynsutvalget i slike tilfeller skal ta klagen til behandling av eget tiltak. Tilsynsutvalget finner ikke at sakens art eller andre omstendigheter tilsier at utvalget bør ta denne saken til behandling av eget tiltak.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

Klagen avvises.